

HUISDIER & LIFESTYLE

Het zijn net mensen

We zitten samen in de wachtkamer van de dierenarts. Zij heeft haar twee konijnen, die ze 'konijnenkindjes' noemt, op schoot. Ze zitten los en zien er ontspannen uit. Het is duidelijk dat mevrouw dol is op haar dieren. Mijn Saarlooswolfhond deelt haar passie.

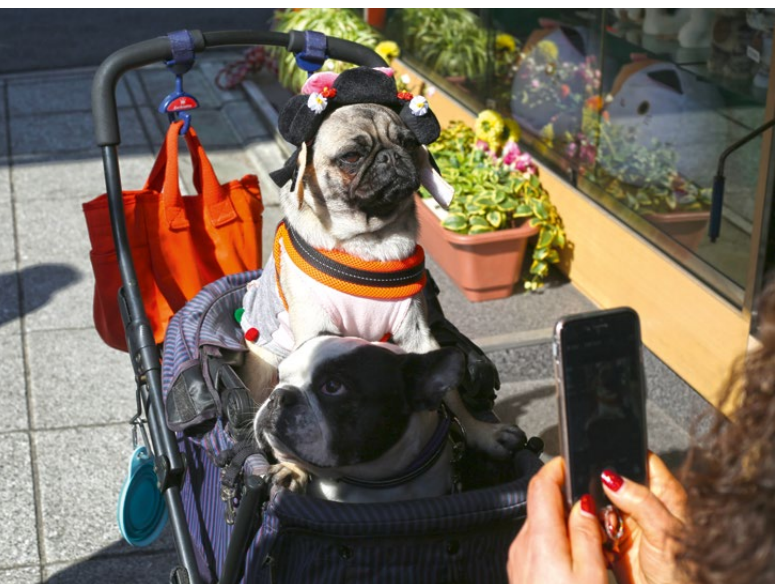
TEKST: JANINE VERSCHURE | FOTO'S: JANINE VERSCHURE, JULIÁN GENTILEZZA, SHUTTERSTOCK EN VITOR FONTES

Haar konijnen houden van honden, zo vertelt mevrouw. Ze zijn ook nergens bang voor dus van haar mag mijn hond best even contact maken. Als ik haar probeer uit te leggen dat Wolfgang inderdaad ook gek is op konijnen – in zijn maag, kom ik er niet door. Mevrouw denkt écht dat grote boze wolf zal zwichten zodra hij de schattigheid van Pluk en Pluisje aanschouwt. “Kijk me eens aan”, zegt ze streng tegen Wolfgang terwijl ze haar gezicht richting dat van mijn hond brengt. Met dit gebaar brengt ze – vanwege haar omvang – haar konijnenkindjes in een benarde positie. “Jij mag Pluk en Pluisje geen pijn doen!”

Gelukkig wordt ze de behandelkamer binnengeroepen voordat ze haar lievelingen op een presenteerblaadje aan mijn hond kan aanbieden. Ik begon al te vrezen dat ik lichamelijk geweld moest gaan inzetten om haar daarvan te weerhouden.

Andijvie, aardappelen en stokbrood

“Ze kwam aanrijden in een busje met daarin haar vijf Haze-windhonden”, vertelt Rita de Vos van dierenhotel Poca-hondas. “Aan de telefoon had ze me al verteld dat ze het hele internet had afgespeurd om een pension te vinden dat ze geschikt achtte. Omdat ze erg ver weg woont, kon ze niet vooraf komen kennismaken maar gelukkig lag ons bedrijf op de route naar het vliegveld. Eigenlijk sluiten wij op zondagmiddag om vijf uur, maar mevrouw stond erop om op die dag en dat tijdstip haar honden te komen brengen. Ik wist niet wat ik zag toen ze de bus begon uit te laden; het leek alsof haar honden drie maanden kwamen in plaats van een week. Er kwamen kleedjes uit die bus, manden en speelgoed. Maar ook stokbroden, een krat andijvie, wortelen en aardappelen. En daarnaast vier hapjespannen vol voeding die ze al had klaargemaakt, met het vriendelijke verzoek of wij dat aan de honden wilden geven. Het voer dat ze al had bereid, diende voornamelijk als voorbeeld, zodat ik kon zien hoe dat moest: eten koken voor haar honden. Vervolgens kreeg ik uitleg omtrent de stokbroden en ze deed voor hoe dat werkte. Het was de bedoeling dat er een stuk stokbrood werd afgebroken, en dat dat eerst werd gegooid naar de oudste hond, vervolgens de op een na oudste en zo werd het rijtje afgewerkt, waarbij het volgens haar absoluut noodzakelijk was dat de jongste hond als laatste zijn stuk

Antropomorfisme volgens Wikipedia:

Antropomorfisme is het toekennen van menselijke eigenschappen aan niet-menselijke wezens: het tonen of behandelen van dieren, goden en voorwerpen alsof ze menselijk zijn qua uiterlijk, karakter of gedrag.

“Dat dier is er altijd, verlaat je niet, je kunt er je zorgen bij kwijt en hij zet geen nare dingen op Facebook.”

stokbrood toegeworpen kreeg. Ze was best verbaasd toen ik haar vertelde dat we niet konden gaan koken voor haar honden, en dat het waarschijnlijk ook wel beter zou zijn als ze een uitgebalanceerd dieet kregen waaraan met name vlees werd toegevoegd. Maar dat vond ze onzin, ze zorgde voor haar honden op haar manier en vlees was in haar ogen niet nodig. Wat ze wél nodig vond, was een dagelijks gesprek met haar honden. Tijdens haar vakantie belde ze enkele keren per dag en dan was het de bedoeling dat een van mijn medewerkers de telefoon tegen het oor van haar honden drukte zodat ze haar lievelingen kon toespreken. Dit wisten we uiteindelijk terug te brengen tot één keer per dag. Mevrouw legde zich erbij neer dat de honden gedurende hun verblijf bij ons dan toch maar gewoon hondenbrokken zouden krijgen en ik kan je vertellen: ze vonden het heerlijk. Natuurlijk streven wij ernaar om elke hond een mooie tijd te bieden in ons pension maar ik geloof dat er zelden honden zo genoten van hun vakantie bij Pocahondas als deze vijf Hazewindhonden. Elke keer als ze een bak brokken kregen was het absoluut feest voor ze.”

“Hij slaapt uit”

Reinier Schot van Dierenpension Teraalst herinnert zich een dame van begin zeventig die het hondje van haar zoon kwam brengen. De zoon woonde samen met zijn hond bij haar in huis en het was duidelijk dat mevrouw voor haar gevoel twee thuiswonende kinderen had. Reinier vertelt dat de dame hem een beetje bezorgd vroeg hoe laat de hond 's ochtends moest opstaan. “Toen ik haar vertelde dat we om halfacht de eerste ronde lopen,

schrok ze daar een beetje van. ‘Dat is te vroeg hoor,’ zei ze, ‘hij slaapt altijd uit, laat hem dan maar lekker nog even liggen.’ Mevrouw was er echt van overtuigd dat haar hond zijn dekontje over zijn kop zou trekken als hier om halfacht alle honden compleet losgingen omdat ze naar buiten mochten.”

Reinier vertelt dat hij dit soort verhalen, waarbij het dier als mensje wordt gezien, vooral hoort van hondenmensen. “Kattenmensen lijken vaak toch wat meer verstand te hebben van hun dier”, zegt hij. “Die begrijpen het gedrag van hun dier beter, lijken de natuurlijke aard hun dier meer te kennen en te respecteren. Ze nemen hun dier zoals hij is. Wel merk ik dat kattenmensen vaak kritisch zijn, bezorgd om het welzijn van hun dier. Het gebeurt praktisch nooit dat er hier een kat wordt gebracht wiens eigenaar niet van tevoren een kijkje is komen nemen in ons pension. Terwijl er best hondenmensen zijn die gewoon een pensionplek boeken zonder dat ze precies weten waar hun dier terecht komt.”

Als een jongetje

“Jaren geleden kwam er hier in de trimsalon een mevrouw die haar hondje geknipt wilde hebben ‘als een jongetje’, vertelt Nicolette Dijkstra van Dierenhotel en Trimsalon Juco. “Toen ik haar vroeg wat ze zich daar precies bij voorstelde zei ze dat hij ‘een broek’ aan moest – een getrimd broekje dus – en als het even kon ook ‘een jasje’. Die broek is min of meer gelukt, geloof ik, want mevrouw was tevreden met het eindresultaat. Ook hadden we hier een keer een man die zijn hond kwam brengen, samen met een pan spaghetti.

Hij was Italiaan en vond het belangrijk dat zijn hond Italiaans eten kreeg. Omdat de pan niet genoeg inhoud bevatte voor de hele periode, kwam een vriend van hem nog enkele keren een voorraad eten brengen. Italiaans natuurlijk.”

Moderne kijk op hondengedrag

Hoe het komt dat sommige hondeneigenaren op deze manier naar hun hond kijken? Wellicht gedeeltelijk vanwege hetgeen ze vandaag de dag leren van hondengedragkundigen. De Roedelmethode van Arjen van Alphen is niet gebaseerd op ‘trainen’ maar op ‘opvoeden’. In zijn onlangs verschenen *Basisboek opvoeden van honden* vertelt Arjen hoe hij bij de opvoeding van zijn eigen jonge hond Quanic zoveel mogelijk momenten benutte om de hond positieve ervaringen te laten opdoen. “Toen we in de kamer kwamen, stond de kleine pup Quanic boven op de eettafel. We filmde het geheel, omdat we het een mooie stap vonden in haar ontwikkeling.” Arjan vertelt dat hij zijn hond niet van tafel stuurde, omdat hij trots op haar was. “Ze had zelf een oplossing gevonden voor een probleem waar ze al een tijdje mee rondliep. Ze wilde graag de tafel op, omdat daar ons eten op stond. (...) Uiteraard vonden wij het resultaat ook niet zo wenselijk. Maar als we haar hadden bestraft en van de tafel af hadden gestuurd, hadden we iets heel vervelends kunnen aanrichten. We hadden de emotionele beloning voor de geslaagde en zelf gevonden oplossing van haar probleem kapot kunnen maken. We hebben haar geprezen, omdat ze zo knap op tafel stond.” Vervolgens leerde Arjan zijn hond om via de tafel op een stoel te komen en daar te gaan zitten. Ook tijdens dat proces werd ze uitbundig geprezen. Arjen: “Toen Quanic haar poot op de tafel zette om weer verder te klimmen, reageerden wij: ‘Dat liever niet Quanic! Op de stoel is goed maar liever niet op tafel.’”

Wordt het niet een beetje te gek?

Dr. Nienke Endenburg is als GZ-psycholoog verbonden aan de faculteit Diergeneeskunde. Ze geeft onder andere onderwijs over de relatie mens-dier. Wordt het niet een beetje te gek? vragen we haar. Is het wel verstandig om dieren als mens te behandelen?

“Antropomorfisme is geen vies woord”, antwoordt Nienke. “Wij mensen kunnen niet anders dan onze dieren vermenselijken en vaak zien wij onze dieren als een soort minijensje of een kind met een vachtje. Het is flauwekul om te zeggen dat we moeten stoppen met het herkennen van menselijke trekjes in onze dieren. Antropomorfisme kan echter wel een probleem worden, dat is op het moment dat het dier er nadeel van ondervindt. Als een dier niet meer zijn soorteigen gedrag mag uitvoeren, bijvoorbeeld omdat zijn baas bang is dat hij gewond raakt als hij met andere dieren speelt, kouvast zodra hij zonder jas buiten komt, of zere pootjes krijgt als hij moet lopen.”

Duizend vrienden die je nooit ziet

Nienke vertelt dat dieren binnen het leven van veel mensen een steeds belangrijker rol spelen. “Dat ligt voor een belangrijk deel aan onze mensenmaatschappij”, zegt ze. “Er

zijn mensen die eenzaam zijn terwijl ze duizend vrienden hebben die ze nooit zien, op Facebook. Onze maatschappij valt een beetje uit elkaar, dat geldt voor veel gezinnen, maar ook voor de sociale structuur. Dan zie je dat het dier in het leven van veel mensen een constante factor is. Dat dier is er altijd, verlaat je niet, je kunt er je zorgen bij kwijt en hij zet geen nare dingen op Facebook. Daardoor wordt dat dier ontzettend belangrijk en let wel: dat hoeft zeker niet slecht te zijn. Dieren vormen voor veel mensen een prachtig onderdeel van hun leven. Uit onderzoek blijkt dat wij mensen beter in ons vel zitten, minder depressies hebben en meer weerstand als we sociale ondersteuning krijgen. Dieren kunnen voor een belangrijk deel voldoen aan onze natuurlijke behoefte aan die sociale ondersteuning. Als jij thuiskomt na een rotdag op kantoor en de hond legt zijn kop op je schoot of je wordt vrolijk begroet door je papegaaien, dan kan dat er daadwerkelijk voor zorgen dat je het gevoel krijgt dat er iemand van je houdt. Huisdieren kunnen er ook voor zorgen dat je meer contact krijgt met mensen. De kleindierenvereniging waar je lid van bent of de aquariumclub geven je het gevoel dat je ergens bij hoort, dat je een passie deelt en daar kun je als mens erg gelukkig van worden.”

Gelukkige dieren, gelukkige mensen

“Vroeger”, zegt Nienke, “vonden veel mensen dat je met dieren eigenlijk alles kon doen, als de mens daar beter van werd. Die zienswijze verdwijnt, vandaag de dag willen we weten wat het effect van ons handelen is op het dier. Zo loopt er momenteel een promotie-onderzoek naar PTSS-hulphonden. Dat zijn honden die worden ingezet om mensen met een posttraumatische stressstoornis te ondersteunen. Deze honden zijn extra gevoelig voor stress die wordt veroorzaakt door traumatische ervaringen, ze leren de opbouw van stress bij hun baas te herkennen. Zo maken ze het leven van bijvoorbeeld politiemensen, ambulancepersoneel, brandweerlieden of veteranen met PTSS een stukje gemakkelijker. Dat is goed voor het welzijn van die mensen, maar wij willen ook graag weten wat het met zo’n hond doet. Heeft zijn werk effect op het welzijn van die hond? Hoe is het voor dat dier om te leven met iemand met PTSS? Wat daarbij ook belangrijk is om op te merken: stel dat een dier dat wordt gebruikt voor zogenaamde *animal assisted intervention* zich niet goed voelt. Als hij wordt geplaagd door stress of het simpelweg niet leuk vindt om zijn werk te doen, dan kun je er donder op zeggen dat de therapie niet het gewenste effect heeft. Datzelfde geldt trouwens ook voor dieren die bij ons in huis leven. Een kat die van de stress in huis gaat sproeien, een konijn dat van zich afbijt, een vogel die zich kaalplukt of een hond die de hele buurt bij elkaar blaft: daar word jij als eigenaar ook niet gelukkig van.” ←

